

**Pranešimas apie perkančiųjų organizacijų dažniausiai daromas pirkimo vykdymo klaidas
įgyvendinant daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektus
(2025 m. sausio-spalio mėn.)**

Perkančiosios organizacijos, gaunančios paramą iš valstybės, visus pirkimus, susijusius su daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektais, vykdo vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu (toliau – VPĮ).

1. Perkančiosios organizacijos nesinaudoja Centrinės perkančiosios organizacijos (toliau – CPO) katalogu. VPĮ 82 str. 1 d. nustatyta, kad *Perkančiosios organizacijos gali, o šio straipsnio 2 dalyje nustatytu atveju – privalo prekių ir (arba) paslaugų įsigyti iš centrinės perkančiosios organizacijos. Perkančiosios organizacijos privalo motyvuoti savo sprendimą neatlikti pirkimo naudojantis centralizuotų pirkimų katalogu ir argumentus nurodyti pirkimo dokumentuose.* Perkančiosios organizacijos neretai nesilaiko šios VPĮ nuostatos. Prieš pradėdama pirkimą, perkančioji organizacija turi įvertinti, ar reikiamas prekes/paslaugas/darbus galėtų įsigyti iš CPO. Jei CPO kataloge nėra reikiamų prekių/paslaugų/darbų, tuomet dokumentuose dėl pirkimo būdo pasirinkimo taip ir turėtų būti nurodoma. Jei visgi CPO kataloge yra galimybė įsigyti perkamas prekes/paslaugas/darbus, tačiau perkančiajai organizacijai jie netinka dėl kažkokių priežasčių, tos priežastys turi būti nurodomos pirkimo būdo pasirinkimą fiksuojančiuose dokumentuose.

2. Perkančiosios organizacijos neteisingai identifikuoja ir pasirenka pirkimo objektą CPO kataloge, dėl to būna panaudota netinkama katalogo kategorija (modulis / dalis), kuri neatitinka faktinio pirkimo poreikio bei pirkimo dokumentuose nustatytų reikalavimų. Rekomenduotina perkančiosioms organizacijoms iš anksto tiksliai nustatyti pirkimo poreikį, atidžiai peržiūrėti visas CPO katalogo kategorijas ir jų aprašymus, o esant neaiškumams, kreiptis į CPO konsultantus. Taip pat siūlytina dokumentuoti pasirinkimo pagrindimą, t. y. surašyti trumpą motyvaciją, kodėl buvo pasirinkta konkreti katalogo dalis (kategorija), kad būtų aišku, jog sprendimas priimtas pagrįstai. Taip pat reguliariai atnaujinti žinias apie CPO katalogo pakeitimus.

3. Netinkamai nustatomas pasiūlymų pateikimo terminas. Taip nutinka dėl to, kad į pasiūlymų pateikimo terminą įskaičiuojamos skelbimo paskelbimo ir/ar pasiūlymų pateikimo termino dienos. Tokia praktika nėra teisinga. Pasiūlymų pateikimo terminas turėtų būti skaičiuojamas „pilnomis“ dienomis, t. y. neįskaičiuojant nei skelbimo dienos, nei pasiūlymų pateikimo dienos. Terminų skaičiavimo tvarką reglamentuoja Civilinis kodeksas, kurio 1.118 str. 1 d. nurodyta, jog *Terminas prasideda rytojaus dieną nuo nulio valandų nulio minučių po tos kalendorinės datos arba to įvykio, kuriais apibrėžta termino pradžia, jeigu įstatymų nenumatyta ko kita*, o 1.121 str. 2 d. – *Visi rašytiniai pareiškimai ir pranešimai, įteikti paštu arba perduoti ryšio priemonėmis iki paskutinės termino dienos dvidešimt ketvirtos valandos nulio minučių, laikomi atliktais laiku.* Taip pat pažymėtina, kad VPĮ yra numatyti minimalūs pasiūlymų pateikimo terminai. Visgi perkančiosios organizacijos kiekvieno konkretaus pirkimo atveju turi įvertinti pirkimo sudėtingumą bei laiką, reikalingą pasiūlymams parengti, ir nustatyti ne minimalų, o tokį, terminą, kuris būtų pakankamas tiekėjams susipažinti su pirkimo dokumentais ir parengti konkurencingus pasiūlymus.

4. Pirkimo dokumentuose nustatomas kvalifikacinis reikalavimas neproporcingas arba (ir) nesusijęs su pirkimo objektu. Pasitaiko, kai projekto vykdytojai, nustatydami kvalifikacinius reikalavimus, daro klaidą reikalaujanti to, kas iš esmės nėra susiję su pirkimo objektu. Pvz., atliekami pastato atnaujinimo (modernizavimo) darbai ir pastatas priklauso neypatingųjų statinių kategorijai, tačiau pirkimo dokumentuose nurodyta, kad atliekami darbai, susiję su ypatinguoju statiniu. Toks reikalavimas, vadovaujantis VPĮ 47 str. 1 d., laikytinas nesusijusiu su perkamu objektu. Taigi, turi būti tiksliai ir aiškiai aprašytas pirkimo objektas, ir būtent juo vadovaujantis turi būti keliami kvalifikaciniai reikalavimai tiekėjui.